

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

1. Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko kouluyhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnioittava puhetapa • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itsesääätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Askeleittain, Lions Quest, Yhteispeli tms. • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmäytys, kuraattorit, kouluvalmentajat, KiVa-tiimi tai vastaava, oppilaskunta, tukioppilaat 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>PRO-koulu yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämisen tukena: monivuotisessa prosessissa huomion kohteena toiminta kaikissa arjen tilanteissa</i> • <i>kaveritaitotunnit 7.-luokkalaisille 4h/lukuvuosi (kouluvalmentajat ja koulukuraattori)</i> • <i>tunne- ja vuorovaikutustaitotunnit 4.- ja 6.-luokkalaisille 0,5 h/vko</i> • <i>tunne- ja vuorovaikutustaitotunnit 7.-luokkalaisille 2 h/lukuvuosi ja 8.-9.-luokkalaisille 4 h/lukuvuosi</i> • <i>tukioppilastoiminta (yläkoulu)</i> • <i>ryhmyttämiset Pättiniemessä lukuvuoden alussa 7.-luokkalaisille</i> • <i>kummitoiminta (alakoulu)</i> • <i>joustavat opettajan määräämät ryhmittelyt oppituntitilanteissa</i> • <i>kiusaamiskysely tai ilmapiirikartoitus Terälahdessa (vähintään 2 krt vuodessa)</i> • <i>lv 24-25 aikana luodaan uusi malli alakoulun välitunneille 5.-6.-luokkien oppilaista kootun ”tukitiimin” avulla</i>

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
		<ul style="list-style-type: none"> • <i>julistekamppiksia lukuvuoden aikana</i> • <i>Koulun seinillä QR-koodi, jonka kautta voi ilmoittaa kouluvalmentajille kokemastaan tai näkemästään kiusaamisesta tai häirinnästä</i> • <i>Syksyn –24 aikana oppilaita, koulun henkilökuntaa ja huoltajia tiedotetaan kiusaamiseen puuttumisen prosesseista ja tahoista, joihin voi olla ensisijaisesti yhteydessä huolen herätessä</i> • <i>Lupa liikkua ja harrastaa -väkkärikoulutus</i>

2. Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Akuutit tilanteet hoidetaan läsnäolevien aikuisten voimin. Tilanne rauhoitetaan ja osapuolet viedään erillisiin tiloihin rauhoittumaan. Vähintään yksi koulun aikuinen huolehtii muiden tilanteessa läsnäolevien oppilaiden valvonnasta estäen tilanteen eskaloitumisen.</i> • <i>Kouluvalmentajat, luokanopettaja tai –ohjaaja sekä rehtori(t) järjestävät keskustelutilaisuuden asianosaisten kanssa akuutin tilanteen rauhoituttua, mutta vielä saman päivän aikana.</i>

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Huoltajat osallistuvat keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.</i> • <i>Jälki-istunnot määrätään kuulemisen perustella.</i> • <i>Väkivaltatilanteesta tiedotetaan sähköpostilla koko henkilökuntaa jatkoseurannan mahdollistamiseksi.</i> • <i>Rehtori vastaa yleisestä tiedotuksesta koteihin siltä osin, kun tapahtumat koskevat koko kouluyhteisöä.</i> • <i>Luokanopettaja tai -ohjaaja vastaa tiedotuksesta asianosaisten koteihin.</i> • <i>Rehtori vastaa mahdollisesta viranomaisyhteistyöstä.</i> • <i>Käsitteitä väkivalta ja pahoinpitely sekä niistä seuraavia ammattiaseman määräämää ilmoitusvelvollisuutta täsmennetään koko henkilöstölle, oppilaille ja huoltajille.</i>

3. Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen 	<p><i>Prosessin vaiheet (Kämmenniemi)</i></p> <p><i>Vaihe 1: kiusaaminen tullut aikuisen tietoon ensimmäisen kerran</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Avataan tapaukselle seurantalomake kirjaamista varten.</i>

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Luokanopettaja TAI luokanohjaaja ja kouluvalmentaja keskustelevat asianosaisten kanssa yksitellen.</i> - <i>Yksilöllisten keskustelujen jälkeen käydään yhteinen keskustelu, esitetään anteeksipyyntö ja lupaukset.</i> - <i>Kiusaamisesta tiedotetaan asianosaisten koteihin ensisijaisesti puhelimitse.</i> - <i>Seurantapäivämäärä sovitaan kahden viikon päähän siten, että kaikki ovat siitä tietoisia.</i> <p><i>Vaihe 2: seurantalaverissa tullut ilmi, että kiusaaminen on jatkunut vaiheen 1 toimista huolimatta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kouluvalmentajat otetaan mukaan selvittelyyn viimeistään tässä vaiheessa.</i> - <i>Kiusaamistapaus saatetaan koulukuraattorin ja rehtoreiden tietoon.</i> - <i>Jatkotoimet, asianosaisten haastattelut ja työnjako suunnitellaan moniammatillisesti luokanopettajan tai -ohjaajan, kouluvalmentajien ja koulukuraattorin yhteistyössä.</i> - <i>Jälki-istunnot määrätään kiusaamiseen osallistuneille.</i> - <i>Asianosaisten koteihin tiedotetaan kiusaamisen jatkumisesta.</i> - <i>Seurantapäivämäärä asetetaan kahden viikon päähän.</i>

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
		<ul style="list-style-type: none"> - Päivitetään vaiheen kaksi toimet seurantalomakkeelle. <p><i>Vaihe 3: seurantalaverissa tullut ilmi, että kiusaaminen on jatkunut vaiheen 1 ja 2 toimista huolimatta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Luokanopettaja tai –ohjaaja kutsuu kiusaajat huoltajineen koululle keskustelutilaisuuteen, johon osallistuvat luokanopettaja tai –ohjaaja, koulukuraattori ja rehtori(t). - Kiusattu osallistuu halutessaan tilaisuuteen huoltajansa kanssa. - Keskustelun kulun perusteella pohditaan mahdollisuus sovinnolliseen keskusteluun kiusatun ja kiusaajien sekä koulun aikuisten kesken. - Jälki-istunnot määrätään kiusaamiseen osallistuneille. - Viranomaistahojen kanssa tehtävän yhteistyön tarve arvioidaan. - Seurantapäivämäärä asetetaan kahden viikon päähän. - Päivitetään vaiheen kolme toimet seurantalomakkeelle. <p><i>Terälahden koulutalossa pyritään ottamaan tilanteisiin mukaan kaikki opettajat (3 kpl) ja mahdollisesti koulunkäynninohjaaja joko heti oppilaiden kuulemiseen tai muille opettajille ja ohjaajille kerrotaan tilanteesta</i></p>

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
		<p><i>mahdollisimman pian. Koulun koon vuoksi tilanteisiin pystytään puuttumaan useamman henkilön voimin heti. Tämä auttaa tilanteen seuraamista esim. välituntisin koko henkilökunnalta.</i></p> <p><i>Muutoin Kämenniemen selvittelyprosessien mukaisesti mukailten ja soveltaen.</i></p>

4. Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnistetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Selvittelyn jälkeen sovittava päivä kahden viikon päähän, jolloin seuranta toteutetaan ja päätetään henkilö, joka sen toteuttaa.</i> • <i>Kaikki asianosaiset kuullaan ennen tapauksen päättämistä.</i> • <i>Tilanteen selvittelyssä mukana olleet aikuiset voivat hyödyntää mm. välituntivalvontojaan tilanteen jälkiseurannassa tarkkaillen asianosaisten vuorovaikutusta ja käyttäytymistä välituntitilanteissa.</i> • <i>Prosessi kirjataan ja prosessien kokonaisseurannasta ja niiden loppuun saattamisesta vastaavat Essi Linturi ja Jukka Kuusiniemi</i>

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille 		<ul style="list-style-type: none"> <i>Mikäli tapaus todetaan jälkiseurannan jälkeen selvitettyksi, siitä tiedotetaan asianosaisten kotiin.</i> <i>Mikäli kiusaaminen tai häirintä on jatkunut, siirrytään prosessin seuraavaan vaiheeseen (2 tai 3)</i>